

cerkveni časopis.

L. 17.

V Saboto 21. Kozoperska

1878.

Kratki premisliki

iz s. evangelija za devetnajsto nedeljo po binkoštih. (Mat. 22, 1—14.)

Prilika od kralja, kateri je svojemu sinu svatovšino napravil, in veliko svatov nanjo povabil, ima dva razdelka; v prvem je povedano, da so bili prvi povabljeni nevhvaležni in hudobni, ter niso hotli na svatovšino priti; v drugem razdelku pa je rečeno, da je bil med novo povabljenimi prišel svat, kateri ni imel svatovskega oblačila, ter ga je kralj rekel zvezati in v unajno tamo palniti. Če kolikaj pomislimo, lahko spoznamo, da kralj, od kteriga Jezus govori, je Ose nebeški, njegov sin je večni Sin božji, naš Zveličar, svatovšina je katoliška cerkev na zemlji, ktere namen in skerb je povabljene svate tukej duhovno pogostiti in jih na ženitnino Jagnjeta, in v večno veselje v nebesih pripeljati. Prvi vabljeni so judovsko ljudstvo, ktero se je sveti veri v Jezusa ustavilo in odpovedelo; drugi povabljeni pa so vse druge ljudstva cele zemlje, med kterimi smo tudi mi.

Bog je vabil svoje izvoljeno judovsko ljudstvo vse čase od začetka svetá, jih je vabil skoz preroke, svoje služabnike, ktere jim je od časa do časa pošiljal, jih je vabil na svatovšino v sveti katoliški cerkvi, ktero je namenil o pravim času postaviti, od ktere govori prerok Malahija rekoc: „Od solnčniga vshoda do zahoda je veliko moje ime med narodi, in na vsakim kraji se bo mojimu imenu svet dar posvečeval in daroval, ker je veliko moje ime med narodi, reče Gospod vojskuh trum“.

Ko je bil naš Gospod Jezus po svoji smerti in po svojim častitim vstajenji katoliško cerkev postavil, v njej pripravil sveto večerjo, odperl studece milost in dobrot, ter jo obilno obdaril z vsem, kar je potrebniga povabljene svate z hrano in jedjo v večno življenje napolniti, je poslal svoje hlapce, to je, svoje aposteljne in njih poglavarja svetiga Petra poklicat povabljene, in jim oznanit: „Lejte, moja večerja je pripravljena, moji junci in vsa pi-

tača zival je zaklana, in vse je pripravljeno, pridite na svatovšino!“ Judje pa niso hotli priti, temne so se izgovarjali vsak s svojim opravkom. Drugi pa so popadli poslanc hlapce, kakor svetiga Stefana, s. Jakoba in druge aposteljne, ter so jih zasramovali in umorili. Kralj, ko je to zaslišal je poslal svojo vojsko, to je rimske premagavce, in je ubijavce zapovedal umoriti in njih mesto Jeruzalema zažgati. — O nesrečna slepota in terdovratnost judovskega ljudstva! O strašna in pravična kazen božja!

Večerja je bila pripravljena, pa povabljeni je niso bili vredni, toraj so šli hlapci po kraljevih ukazih na razpotja, to je po celim svetu, in so poklicali druge ljud., ajde in malikovec na pripravljeno gostvanje; oznanovavci svete vere so šli po vsih pokrajnah vesoljniga svetá, so jih veliko pripeljali k spoznanju resnice, jih kerstili, ter so jim v svetim kerstu dali svatovsko oblačilo, kteriga so bili Judje zavergli, oblačilo nedolznosti, oblačilo posvečujoče gnade božje, da bi v tem kraljevim oblačilu smeli pred kralja, na njegovo sveto ženitnino, v katoliško cerkev priti. Tudi do nas so prišli služabniki božji, tudi mi smo poklicani na svatovšino v katoliško cerkev, in povabljeni v nebeško veselje. O neizrečena milost in dobrota našiga Kralja, kralja nebes in zemlje! Kakor solnce se sveti nebeško oblačilo, kteriga smo pri svetim kerstu prejeli; o da bi ga pač nikoli nikjer ne omadežvali, in tako vredni bili pred vsigamogočnim in svetim kraljem se prikazati! Blagor jim, kateri to oblačilo čisto obvarujejo, ali kateri ga, če je bilo omadežvano, očistijo in operó v kervi Jagnjeta!

„Kralj pa je šel notri svate pogledat, in je ugledal tam človeka, ki ni imel svatovskega oblačila, in mu reče: Prijatelj, kako si ti notri prišel, pa nimaš svatovskega oblačila? Un pa je omolknil“. — Mi kristjanje smo med povabljenimi svati, in ker se v trumi toliko pobožnih kristjanov, kakor Bogu ljubih svatov vidimo, nam morebiti na misel ne pride, da bi sami sebe pogledali, in vidili ali imamo svatovsko oblačilo, ali ne; ali ga nismo morebiti

kdaj hudo omadežvali. Kdor ima lepo oblačilo, se večkrat pogleda, nekaj iz veselja do oblačila, nekaj pa zato, da ga kje ne umaze. Sturimo tudi mi tako, sprašujemo pogosto svojo vest; in če kdaj najdemo kak madež nad seboj, očistimo ga hitro v kervi Jagnjeta, to je v zakramentu svete pokore. Sturimo to pred, preden naš Kralj, naš sodnik pride. Gorje nam, če nas prehiti! Gorje nam, če med častitimi svati božjimi v umazanim in morebiti razterganim plajsi sedimo, in brez skerbi prihoda Kraljeviga čakamo!

Ko je kralj tega vidil, je rekel služabnikom. „Zvezite mu roke in noge, in verzite ga ven v unajne tame, kjer bo jok in škripanje zob“. Strašno povelje! V nebeški svetlobi vredni svatje sede, veselo petje se razlega v kraljevih poslopji, neizmerne slasti in neizrečeniga veselja so napolnjeni srečni povabljeni in izvoljenci vpricho božjiga Ženina. „Okó ni vidilo, uho ni slišalo, in nobeniga človeka serce ne zapopade tega, kar je Bog tem pripravil, kateri njega ljubijo“. — Zunaj kraljeve hiše pa je tama, strašna, večna tama, in mraz, in od mraza zobje klepečejo; in od sramote, in od nejevolje sam nad seboj škriplje z zobmi zaveržen, ker vidi, da se je sam radovoljno nebeškiga veselja nevredniga sturil, in si sam svojovoljno tako neznano terpljenje na glavo nakopal.

Tu imaš, kristjan, slabo podobo nebeškiga veselja in peklenskiga terpljenja, in razločka med večnim življenjem v nebesih in v peklju. Strašan, neznano žalosten razloček! Ozri se tedej, o človek, o duša! ozri se po dragim oblačilu, ki si ga bil prejel, in če ga najdeš gerdiga, omadežvaniga, operi ga hitro v kervi Jezusovi, in v solzah prave pokore. Ne izgovarjaj se, da je bil en sam svat ven verzen: sveti Avguštin pravi: „Eden je, pa so vsi, kateri so z njim v hudobii združeni, v njem zapopadeni“.

Potočnik.

Moje misli zastran neoženstva (Coelibatus).

(Dopis iz Dalmatinskiga.)

(Konec.)

Proti koncu sedmiga stoletja se je bil en del greške cerkve začel mešati. Hlineči se, češ: peti in šesti občni Carigraški (Konstantinopolitanski) zbor nista bila nič družiga utrdila kakor verne reči, nič pa ne od cerkvenih šeg, se zbero Greki leta 692 v Carigradu v nov zbor, imenovani Trulanski od kraja, kjer se je zbral bil, in ki se mu je reklo Trulo. Ondi so bile mnogotere cerkvene šege odločene. Kar cerkveno neoženstvo tiče, je bilo poterjeno, da se ne morejo v mašnike posvečevati dvakrat oženjeni (bigami) ali pa vdovci; bilo je poterjeno, da ne škofje pazijo in čujejo za čistost in

zderžnost: poterjeno je bilo, da mnih in nune ne se vedno ohranijo v častljivim neoženstvu: poterjeno je bilo, da se mašniki, služitelji in podslužiteli po svojim posvečenji ne morejo več ženiti; pri vsim tim pa jim je bilo dano privoljenje obderžati ženo, ako bi jo imeli, in tako v zakonu (oženjeni) živeti. Can. 3, 12, 44, 6 in 13. — Ta nesrečna nova zbloda velikiga dela gerške cerkve je bila z veliko žalostjo napolnila katolsko cerkev. To Trulansko blodniš. (conciliabulum), ker je bilo enimu nauku svete cerkve nasprot, je bil veliki poglavar občne, edine, svete apostolske cerkve pristojno presodit, in sklenil take in toliko pregrešne zmote ne blagosloviti, ne poterditi, ampak poterpežljivo prenašati do noviga občniga zbora. (Can. aliter dist. 31. c. cum olim. 6. de cleric. conjug.), zakaj spoznal je bil kervavo nagnjenje Grekov do razterganja edinstva svete cerkve; torej se je zadovolil samo braniti, da bi se taka kužna zmota dalje ne razširjala, ter angelski čistosti duhovnov ne delala sramote. Papeža Caharija in Adrijana I. sta v osmim stoletji zavoljo tolike grešne nesreče razpisanja pošiljala, eden Francozam, drugi Španjolcam. Potem papeži Benedikt VIII., Leon IX., Nikolaj II., Aleksander II., Gregor VII., in Urban II. niso prejenjali, vselej neoskrunjeniga obderžati duhovniškiga neoženstva. Naj bodo zadosti spričevanja teh papežev, ki so živeli pred dvanajstim stoletjem. Pod Nikolajem II. v letu 1059 je bil v Rimu zbor sklican: zbralo se je 113 škofov, kateri so sklenili, nezderžljivim duhovnam vse cerkvene posestva odvzeti ter jih od sleherniga mašniškiga opravila odstaviti (Can. 3.) Bili so tudi še drugi zbori, kakor v Akvisgrani, Mogoncii, Avgusti, Burjesih, Klermontu, Nimezeh, Pavii, Piacenci, Melfih, vsi pred dvanajstim stoletjem in vsi ene misli zavoljo cerkvene zderžnosti. Sveti Peter Damijan je v enajstim stoletji povsod oznanoval, zagovarjal in branil z besedo in s pisanjem pred papeži, pred škofi in pred vsim svetam častljivo čistost svetih služabnikov Gospodoviga altarja.

Vse tedej, kar smo ob kratkim dozdej rekli, jasno spričuje, da vedno devištvo duhovnov svoj začetik ima od Jezusa Kristusa in od apostolskih časov sem, ne pa od dvanajstiga stoletja, kakor se je lagal imenovani pisavie judovskih bukev (lit. 150); in za njim lažejo vsi današnji nasledovci tega hinavskiga pisaveca, ki se ne sramujejo njegove gnusobe ponavljati. Ravno tisto veliko laž terdijo tisti Trulanski očetje, kateri v svojim osramotivnim blodniši sami to jasno spoznajo tako govoreči: „Vemo, da v Rimski cerkvi ta postava velja, da tisti, ki imajo v služitele ali mašnike povzdignjeni biti, obljubijo, da se ne bodo več združili s svojimi ženami“. (Conc. Trul. can. 13.) Naj te-

dej vedo vsi, ki se za imenovano laž penijo in poganjajo, de v latinski cerkvi ženitev njenih duhovnov ob nobenim času ni pravice imela. Greki ne tajijo, ali saj ne morejo tajiti, de šega naše cerkve je čistejši in perpravniši kakor njih, perpraviti mašnika, de spodobniši daruje daritev, v kateri je Jezus Kristus veliki duhovin in dar. (Trul. c. 3.) In na drugim kraji: „Tisti, ki altarju služijo, morajo ob času, ko svete opravila opravljajo, zderžni biti, de zamorejo zadobiti, kar od Boga ponižno prosijo“. (Hid. c. 13.)

Še več: Čimu Greki tirjajo, de njih škofje naj deviški bodo? Za terdno namreč spoznajo, de škofje morajo biti bolj popolnoma kakor vsi drugi. Spricujejo tedej, de v veči zderžljivosti je veči popolnamost. Latinska cerkev je tedej hvale vredna, ki tirja tako čistost, de se zamore s toliko popolnamostjo hvaliti. Ako se od nas udaljujejo odcepjeni Greki, se k nam pa perbližujejo Greki katoličanski. Veči del njih derži namreč, kakor mi, popolnoma dēvištvo: le ti sami so vredni v vse cerkvene časti povzdignjeni biti, in veči spoštovanje jim svet skazuje, kakor oženjenim. Nič ne govorim od Lateranov, Kalvincov in družih napolvercov, ki nimajo ne mašništva, ne mašnikov, in torej z njimi v te reči nič ni govoriti. Per vsim tem pa mnogi zmed njih hvalijo neoženstvo duhovnov naše katoliške cerkve in se še sramujejo, svoje pastirje duhovne imenovati, ker so vsi posvetni in enaki vsim drugim oženjenim v številu družine, in zavoljo tega v veliki potrebi. — Večidel vsi naši kersanski poglavarji, serčna bramba katoliške vere, so skerbeli, cerkveno neoženstvo ohraniti in so ga vselej zagovarjali. Honori in Leon v petim stoletji, Justinijan v šestim, so razglasili mnoge postave za obrambo mašniškiga dēvištva. Karol Veliki v osmim stoletji je tudi mnogotere povelja zavoljo zderžnosti duhovnov dal. Tudi Ludovik Pobožni v naslednjim stoletji je k poprejšnjim svoje ukaze bil pridjal. Arigo H., Gvilielm I. angleški kralj, imenovani Dobitnik v enajstim stoletji, Erik šveski kralj v trinajstim stoletji, se niso sramovali k varstvu cerkvene čistosti pripomoči. Poslednjič je Napoleon Bonaparte sam branil neoženstvo mašnikov. (Vid. la lett. di M. Portalis Ministr. del Bulto in Francia scritta li 31. Gennajo 1807).

Tukej imaš, dragi perjatelj! kar sim mogel zbrati, dokazati svetinjo in šego neoženstva katoliških duhovnov od aposteljnov do naših časov. Reci tedej svobodno, de lažeje vsi uni, kateri bi hotli z imenovanim pisačem (Voltaire) judovskih bukev terditi, de neoženstvo duhovnov se ni pred začelo, kakor v dvanajstim stoletji. Zakaj tisti, kateri se bahajo taciga nesramniga mozača nasledovati, niso nič družiga kakor novi sinovi starih Ne-

storijanov Ulfa in Cedula, ktera sta se bila perplazila iz ravno tistiga gaja (loga), kjer so se izlegli današnji zmotujavci, de bi ognusili apostolsko čistost naših mašnikov. Pa to nič ne de: kakor sta bila una dva stara termasta bahača Ulf in Cedula v enajstim stoletji pod papežem Gregorjem VII. obsojena od svete matere cerkve po škofih, ki so bili ta čas v narodnim Solinskim zboru zbrani, kjer je tudi kralj Zvonimir pričjoč bil (kteriga so kmalo potem na Konjskim ubili Proceres Krobatae Zavorec, Archid. Marco Marulo, Luci, Parlat. Ljubavae i. t. d.): tako bodo tudi današnji obsojeni, kakor se je v ravno malo letih z unimi iz šlezije zgodilo. So ti ljudje častivredni, kaj li? to so ljudje brez postave, brez vére, brez poštenja, z eno besedo brez Boga. Oni preganjajo škofe, preganjajo duhovne, preganjajo mnihe in nune, preganjajo svete zakramente, vzdvigujejo se kakor ravno toliko Nabuhodonozorjev nad vse in hočejo sami za vse druge govoriti, hočejo sami postave dajati, hočejo vse potreti. Deržimo se mi svojiga ljubiga kralja in cesarja Avstrianskiga, kateri serčno varuje našo kersansko véro, kateri nam obeta dohotljivo ustavo, po kateri homo veči polajšanje vživati. Naši škofje bodo ohranili cerkveni nauk — naši staršini bodo ohranili narodne pravice — naši modrijanci bodo razsvetlili našo staro slavo. *)

O. Konstantin Božić.

Kakó bi nekteri radi katoliško cerkev pre naredili (spacili.)

Spisal Peter Bleinger.

(Dalje.)

4. Razun tega hočejo zoperniki katoliške cerkve njeni nauk popolnoma v nič djati, in njene svete navade zlasti spoved ovreči. Oni veliko vpijejo, koliko nes pametniga de cerkev uči, kakorsne prazne vére de terdi, kakó de svojim udam ne dopusti nobeniga svitliga spoznanja, temuč jih le v temah derži. Oni hudo grajajo, kako polne vraž de so cerkvene navade, kakosno terpinčenje vesti je spoved, kakó de je v rešenji svetnikov in njih podob le malikovanje zapaziti, kako de cerkveni služabniki per svetih rečeh le samopridno kupčijo imajo. Zlasti se je Ronge, začetnik Nemško-katolčanov uniga leta nad sukujo, ktero je Zveličar naš kdaj na zemlji nosil, in ki se zdaj v Trierji na Nemeih z častjo hrani, prav gerdo raznašal škofa Trierskiga, in verne kersanske romarje zasramoval. — Če že takosni glasovi niso se v naše kraje prišli, ne bo morebiti dolgo odlašalo;

*) Se zahvalimo iz serca častitimu gospodu pisavcu za ta so-stavik, v katerim se z veliko učenošjo in gorečnostjo za neoskrunjenost življenja kersanskih mašnikov poteguje; zahvalimo se zaunj posebno tudi gospod Dr. Bleivcisu, ki nam ga je prijateljsko izročil. Vredn.

zakaj oznanovavci nevere včasih skorej niso nič manj goreci, kakor pravi aposteljni; oni obhodijo kakor pové Kristus od farizejev, suho in mokro, de bi koga perdobili in ga storili hujiga, kakor so sami. — Če tedej kdo vam, ljubi katolški Slovenci, nauke svete cerkve graja, ostudne dela, nespametne imenuje, ne dajte se zapeljati; vedite, de ga dober duh ne vodi. Če se kdo svetim cerkvenim navadam posmehujejo, ne pazite nanj. Kar katolška cerkev uči, ni noben človešk nauk, temuč od Boga je dan; resnica niso zgolj po kratki pameti znajdene, ampak nebeška luč jih je pokazala; beseda božja, ki jo cerkev oznanuje, ostane vekomej, kakor je Gospod govoril: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle“. Kar ima pa cerkev svetih navad, poanite, de so te od Kristusa Gospoda postavljene, ali saj po njegovim duhu napeljane; de v njih ni kaj napačniga, ampak vse polno skrivnost visokih, in de so to zares studenci nebeških gnad. Zlasti kar spoved tiče, ne verjamite, de bi jo kdo mogel odpraviti; postavil jo je Kristus in nihče drugi, tedej tudi ne more nihče kaj zoper njo. Apostelj govori: „Ako svoje grehe spoznamo, in se jih obtožimo, je Bog zvest in pravičn, de nam jih odpusti, in nas od vse krivice očisti“. Če je temu resnica, je gotovo, de kdor grehov ne spozna, mu jih Bog tudi ne bo odpustil. Res de je spoved malo težavna temu, ki njene vrednosti ne sprevidi; komur je pa zavoljo njegoviga greha v resnici težka vest, tak najde ravno v spovedi narobilni tolažbo; nobeno molčanje toliko ne pomiri nepokojniga serca, kakor ponižno obtoženje svojih dolgov pred božjim namestnikom veselje in sladkost duši dodeli. Le tisti spoved zametvajo, kateri bi radi brez vsiga zadržka hudobno živeli; komur je pa resnica za pravično življenje, on najde v spovedi nar gotovši pomočnik svetosti.

(Konec nasledje.)

Versta Oglejskih škofov in patriarhov.

(Spisal Peter Hieinger.)

(Dalje.)

3. **Krizogon I.**, na Greškim rojen, je več let pastir Oglejske cerkve bil, in v zadnje, kakor perpovedujejo, tudi krono marternikov zadobil. Leto njegove smerti ni znano.

4. **Krizogon II.** ali **Krizocoma**, tudi na Greškim rojen. On ni dolgo sedel na stolu s. Marka; kdaj pa je umerl, ali pokojne smerti ali kakor marternik, tudi ni znano.

5. **Agapit**, za kteriga rod se ne ve, je več let z gorečo vero, pravo pobožnostjo in zvesto skerljjo Oglejsko kersansko čedo vladal, pred ko ne v času cesarja Komoda. Smert njegova je bila pred ko ne pokojna, leto od njej se pa ne ve. —

Imena škofov, ki so za njim na Akvilejskim sedeži bili, niso zadosti gotove; časi tisti so namreč nepokojni bili, cesarji Sever, Maksimin, Deci, Valerijan in Dioklecijan so kristjane hudo preganjali. Imenujejo pa nekteri vonder za tiste leta Oglejske škofo Fortunata, Valerja in Kvirina. Pred ko ne so v ta čas šteti marterniki s. Apolinari v Akvileji, in pa s. Donat s svojimi 88 tovarsi v Konkordii, kterih spomin se obhaja 17. Svečana (v Ljubljanski škofii pa 21. veliciga Serpana.) V neusmiljenim preganjanji cesarja Dioklecijana sta v Akvileji smert storila s. Feliks in Fortunat, kterih spomin je 11. Rožnieteta, dalje s. Krizogon, ki je bil po povelji cesarja Dioklecijana iz Rima v Akvilejo perpeljan in tam ob glavo djan, in kteriga spomin je 24. Listopada. Posebno pa so znani s. Kanci in Kancijan brata, Kancijanila njiju sestra, vsi zlahtniga rimskiga rodu, in Prot, svet mož in njih učenik. Leti, ko so vidili kristjane v hudi stiski, so obšli več mest po Italijanskim, so verne tolašili in jim pergovarjali, tudi jim z telesnimi darmi pomagali. Ko so pa v Akvilejo prišli, in začeli tam Kristusovo vero oznanovati, jih je oblastnik Dulcidi prijel, in po volji cesarjev Dioklecijana in Maksimijana so bili ob glavo djani. Njih spomin se obhaja 31. Veliciga travna.

6. **Teodor**, kteriga rod tudi ni znan, je nastopil l. 314, ko je že cerkev po cesarji Konstantinu mirne čase dobila. Pravijo vonder, de je po posebnim sovraštvu cesarskiga oblastnika v ječo veržen, martran in umorjen bil. Tudi menijo, de si je bil za spreobrnjenje Japidov, ki so v goratih krajih krog Cirčniškiga jezera stanovali, veliko prizadel. Leto njegove smerti ni znano.

7. **Benedikt**, kteriga ni ne rod, ne leto nastopnje znano, je bil škof v tistih časih, ko je nova kriva vera, po Arii v Egiptu začeta, celo katolško cerkev nepokojno delala. Takrat je bil l. 325 prvi veliki cerkveni zbor v Niceji, mestu kmalo unstran Konstantinopolitanskiga ležečim, vkupej skličan, kjer se je zlasti s. Atanazi, takrat še levit potem pa škof Aleksandrijski v Egiptu, za resnico od božje nature v Kristusu poganjal, in je Arijanska kriva vera zaveržena bila. De v Oglejski škofii ta zmota tisti čas še ni sile delala, je gotovo škof Benedikt z svojo zvesto skerbnoštjo ubranil. Leto njegove smerti ni gotovo.

8. **Fortunacijan**, iz Afrike doma, je postal škof v letu 347. On je bil v svojim času imenitn učenik katolške cerkve: s. Hieronim sam hvali njegovo razlaganje s. evangelija, ktere bukve so se sicer po nesreči zgubile. V začetku njegoviga pastirstva je bil velik cerkven zbor v Sardiki, mestu v zdajnji Turčii stoječim, vkupej spravljen, kamor je tudi škof Fortunacijan se podal. Arijanski

krivoverci so namreč velike sile počeli, zlasti so s. Atanazija preganjali, in ga celo od njegoviga sedeža z lažnjivo tožbo zgnali. Na tem zboru v Sardiki je bil tedej s. Atanazi nedolžin spoznan, in sklep Nicejskiga zbora zoper Arijski zapeljivi uk poterjen. Vonder si ta stanovitni vojšak za resnico ni upal na svoj sedež v Aleksandrijo nazaj; torej je prišel s Fortunacijanam v Óglej, in se je tukej držal, dokler ni po dovoljenji cesarja Konstancija v svojo škofijo nazaj mogel. Kdaj de je škof Fortunacijan umerl, ni gotovo.

(Dalje naslédje.)

Sedajni obšir katolske cerkve.

Spisal Valentin Sezun. (Dalje.)

XIII. Austria ali Esterajh.

Deržavni zbor.

De se postave, ktere imajo zanaprej v Avstrii veljati, ustanovijo, je bil sklican na Dunaji iz dežel cesarstva deržavni zbor. — Ta zbor, kar že njegovo ime: ustavavni deržavni zbor (constituirender Reichstag) pove, ima silno težko in važno opravilo, namreč zadeve cesarja do podložnih in podložnih do cesarja, razmere med gruntnimi gosposkami in med njih podložnimi; ravno tako tudi zadeve cerkve do deržave in deržave do cerkve i. t. d. osnovati in ustanoviti. — De se pa to težavno delo po pravici in k pridru vsih dognati zamore, mora vsak, ki le zdravo pamet ima, spoznati, de ga le možje učene glave in dobriga serca izpolniti zamorejo. — Ravno tako je gotova, de en človek vsih učnost ne more imeti, de torej per tim zboru, kjer se zadeve mnogih stanov preiskujejo in uterdujejo, tudi možje mnogih stanov pričijoči biti morajo, ako hočemo upati, de bo njih delo prav storjeno. Postavim: Kdo je v stanu od vojništva in deželne brambe bolj pravo zadeti, kakor kak skušen oficir; — kdo bolj kupčijske zadržke spoznati in odpraviti ter njene prave perpomogljeje svetvati kakor kupec; — kdo od bolezin in pomočkov, ljudi pred njimi obvarovati in jih ed njih ozdravljati, kakor zdravniki; — kdo od železnic, od zajezovanja derečih in škodo delajočih vodá, kakor učeni in skušeni umetniki (Kunstverständige)? Kdo torej od katolske cerkve, od nje pravic, nje premoženja, nje zaved do šol, do družih vér i. t. d., kakor učeni in svojiga visokiga poklica vredni mašniki. — Pa ali najdemo take v sedajnjim Dunajskim zboru?

Kakor nam „Novice“ povejo, sede v deržavnim zboru: 1 katolski škof gospod Franc vitez Viechlejski iz Przemisla na Poljskim, 1 korar, gospod Leb, dohtar sv. pisma iz Budiegovic (Budweis), 1 dehant, gosp. Vinarički iz Bolezlayje, in

še 10 družih katolskih duhovnov več del iz Poljskiga, 5 gerško-katolskih duhovnov, 1 judovski duhovin in 1 kalvinski; 78 uradnikov (Beamte). 4 vredniki, 10 pisateljjev (Literaten), 73 grajšakov, 3 poštarji, 3 vojaki, 14 kupcev, 47 pravnih dohtarjev, 25 zdravilnih dohtarjev, 40 žlahtnikov, 6 vžitelov (Rentiers), in 55 kmetov; ali ti poslednji, brez potrebne učnosti, sloné, kakor so tudi „Novice“ povedale, tiho, kakor lipovi bogovi, in ne černe ne bele niso dozdej še zinili! — Ali bo torej ta tako sestavljen zbor katolsko cerkev varoval, se proti njenim protivnikom za nje pravice vlekel, jo iz kleš, v ktere je bila v l. 1780—1790 vkovana, otel, ali jo še bolj vtopil, nam bojo prihodni časi že povedali. Bog daj temu majhnimu številu katolskih duhovnov, ki so bili v ta zbor izvoljeni, moč in serčnost, de bi oni vse to izpolnili, kar milijoni vérnih katolčanov zlast od njih perčakujejo, zakaj zgodbe nam pravijo, de se cerkev dozdej še nikjer posebno veseliti ni mogla, kjer je njen blagor in gorje rokam samo deželskih poslancev prepušen bil. — Kdo postavim se je za cerkev vlekel v zborih na Parskim v l. 1846—1848 zoper nje nasprotnike Wrede, Oettingen-Wallerstein, Harles i. t. d. To so bili veliki škof grof Reischach, proš in profesor Döllinger, fajmošter Ruland i. t. d. — Kdo se je serčno glasil za katolsko cerkev v Požonji (Pressburg), kedar so madžarski mogočniki Böety i. t. d. čez njo vpili in jo v nič storiti hotli? To so bili ranjki patriarh veliki škof Pirker, škofje Franc Laisak, Jošef Lonovic i. t. d. Kdo se zdaj v Frankfurtu za katolsko cerkev vleče zoper njene sovražnike Beisler, Jordan i. t. d.? Ti so dohtarji sv. pisma gosp. Sepp, zgorej imenovani Döllinger in drugi duhovni. Res de tudi deželski poslanci znajo to delo opraviti; veselje je bilo brati, kako so na Angležkim ranjki Daniel Okonel (O'Connell), na Francozkim grof Montalembert, v Württembergu baron Hornstein, na Parskim grof Arko-Valley, na Saksonskim princ Janez, na Ogerskim grof Janez Mailath, ranjki grof Avrel Desevfi in ranjki baron Alojs Mednianski se v tacih zborih kakor vredne sinove katolske cerkve razodevali in se brez strahu za-njo vlekli, kadarkoli jo je derhal družih poslancev vtopiti hotla. Ali take zvezde polne očitniga nadušenja (Begeisterung) za katolsko cerkev med deželskimi ljudmi so današnji dan redke. Koliko tacih mož zdaj v Dunajskim zboru sedi, se zdaj še ne mere vediti, ker od cerkvenih reči dozdej še ni bilo govorjenja. *) — Prav in resnično je

*) Strašne Dunajske pergodbe poslednjih dni so deržavni zbor zlo razkropile; nar slavniši poslanci, v ktere so blagomislecí ljudje, posebno Slavjani, po pravici veliko zaupanje stavili, so Dunaj zapustili. Upamo pa, de bo On, ki serca človeške vlada kakor potoke vodá, Avstrijsko cesarstvo tudi iz te zadrege milostljivo izpeljal.

torej gosp. Ljubomir v „Slov. cerkvenim časopisu“ Nr. 6. str. 43 zavoljo tako majhniga števila katoliških duhovnov per zboru tožil: „Vi Slovenci! vidite kako katoliški Nemei svoje fajmoštre in škofe v velik zbor pošiljajo; — vi pa po enih krajih svojih duhovnov še blizo viditi nečete, kedar može odberate, ktere za svoje besednike pošljete, de bojo nove pravice dajali, in — velikousten kmet ali sladek besedun v gosposki suknji per vas več velja, kakor oznanovave večne resnice!“

(Dalje naslédje.)

Podela s. Birme.

Iz Krajnske gore. — Ko so slišali, se bere v apostolskim djanji 8, 14—17., aposteljni, kteri so bili v Jeruzalemu, de je Samarija sprejela besedo božjo, so jim Petra in Janeza poslali. In sta prišla, in sta zanje molila, de bi prejeli svetiga Duha. Zakaj v njih nobeniga še ni bil prišel, ampak keršeni so bili v imenu Gospoda Jezusa. Tedej sta roke nanje pokladala, in so prejeli svetiga Duha.

Te besede s. pisma govore od zakramenta svete birme, kteriga sta Peter in Janez Samarjanam v poterjenje v sveti véri podelila: od zakramenta, v kterim je Samarijane po teh dveh aposteljnih neprecenljiva sreča došla, sreča nezmagljiviga oroženja v vojskovanji za večne resnice, in kteriga cerkev po svojih škofih pravovernim deli v pomnoženje posvečujoče gnade božje in v okrepečanje v véri, de zamoremo po nji stanovitno živeti, in jo serčno do smerti pričati. Bog nas je z vami, pravi sv. apostelj Pavel, v Kristusu poterdil in mazilil, on nam je tudi pečatnik vtisnil, in djal zastavo Duha v naše serca. 2. Kor. 1, 21. 22. — Je pa sveta birma v poterjenje v véri kristjanam potrebna, je gotovo ona dandanašnji še posebno slednjimu katolčanu toliko bolj želeti, kolikor nevarniši so časi za vse, kteri se Kristusa in torej resnice derže, de so tako v nji od svetiga Duha okrepečani v stanu se serčno in stanovitno vojskovati, mreže sovražno nastavljenе se ogniti, cerkvi in Kristusu zvesti ostati, in se zvelicati. Prepričanemu od tega so mi zatorej osmi dan letašnjiga Kimovca, kakor na dan veseliga prihoda milostiviga kneza in škofa v Krajnsko goro iz serca skepele besede:

Prihoda tvojga vsok pomen
Razumi, Oče, vsak od nas,
Zató si tol'ko zaželjen

Pozdravljen dvakrat zdajnji čas.

In veselo mi je zaigralo v persih serce, ker je imel ta nastopnik aposteljnov, veliki mašnik priti, in drugi dan vso nedolžnost z orožjem svetiga Duha k prihodnimu vojskovanju orožiti.

Ta serčna radost pak je toliko veči bila, kolikor bolj se je na obrazih vsih farmanov bralo, de tudi oni imenitnost pomena prihoda škofoviga razumejo, in zatorej z veseljem Njega, ki ima priti v imenu Gospodovim, perčakujejo. In ko je prot večeru vsa duhovšina iz gorne doline v začetku vasi per dolgim mostu, ki čez široki hudournik, Pišanca imenovan, derži, se v talarji in koretelni zbrala, milostiviga kneza in škofa počakati in pozdraviti, ko je z njo sto in sto veselih, praznično oblečenih

farmanov obojniga spola in vsake starosti se v ravno ta namen združilo; ko je vse le od tega govorilo in govorilo, od ene ure do druge zaželjeniga perčakovalo, in se k vredni sprejetvi svojiga Očeta ko dobri otroci perpravljajo, tukaj per tem nagledu sim od veselja ves prevzet, si mislil: pridi semkaj močnodušnik, kteri si že zdavnej véro v svojim sercu zatopil, in glej nedolžno veselje spoznavcov Jezusove vére, in se uči, pravo srečo, stanovitno zadovoljnost le v ponižni podveržnosti pod jarm Gospodovi iskati, in ti boš iz Savla Pavel postal, boš cerkev namest preganjal, sovražnikov branil, njene služabnike, namest čertil, veliko več ko ljudstvo spoštoval in ljubil, in z mano vred milostivimu knezu in škofu, ko pride, zaklical:

Z močjo k' Doline velikani

Prot nebu kviško gor kipé,

Te, mašnik vsok, ljubezni vžgani

Vsi prebivavei nje časté.

In res, kako bi na tim še dvomil, kteri je bil tisti večer v Krajnski gori pričujoč.

Lepo ponočno sonce, prijetna luna se je ozirala iz plavih višav neba, in je nekako prijazno vas in njene pred mostam zbrane prebivavce obsijala. Mirno sprehajanje ljudi na širokim prostoru, kratkočasno kremljanje in vedno upanje, de ne more več dolgo biti, in vsih želje bojo dopolnjene, je celo združeno ljudstvo vedno vse živo ohranilo. Vonder ura za uro je minula, in že se je čas prot pol desetim bližal, kar topov buč od dalječ v Srednjim verhu zabobni, in ko v enim glasu se med ljudstvom veselo zašliši: Ze grejo, in ko de bi buče iz panja izpustil, je jelo vse v svitik iti, in vsak po svojim se na prihod častiljiviga škofa perpravljati. Kmalo pak je blo vse v nar lepšim redu in v dveh verstah je ljudstvo stalo tiho v zavedi spoštovanja, ki ga je perčakovanimu dolžno. Buč topov v Srednjim verhu pa je izbudil gromenje topov, ki so na gričku nad vasjo nastavljeni bili, je izbudil zvonove v zvoniku, kteri so preveselo v perterkovanji se jeli glasiti, in je spremenil celo vas na enkrat v cno samo svitlobo.

Precej per mostu so stale lepe velike vrata z mogočnim lokam, nad kterim se je v zelenih čerkah: „Pozdravljen“ bralo: na obeh straneh zaliga loka sta visoko gori dva plamena v jasno nebo puhtela; most, kteri je bil na straneh skozi in skozi z zelenimi vejami prepričen, je bil razsvitljen z baloni, ki so razno barvani v začudenje osrečeniga ljudstva svojo svitlobo okoli spušali, konc mosta že na uni strani Pišance so se pa sprelepo blisketale v rumenih, plavih in rudečih barvah besede naslednje:

Nedolžnih, o Mašnik Visoki, otrok

Ti bije v ljubezni plameče serce,

Ker vejo, iz Tvojih de rok

Dobijo, kar serčno želé:

V zdajnjim popotvanji moč,

De greh jih v zmagi ne loč'

V boji sveta

Od ljub'ga Bogá.

Kakor je bil pa most ves le v eni svitlobi, tako so tudi na oknih skorej vsih hiš skoz celo dolgo vas noter do farne cerkve sveče gorele, ktero svitljajo je ljudstvo neizrečeno povikšalo z tem de se je skorej slednji, bodi otrok ali odrasen, previdel z svečo, tako de bi se kmalo reči zamoglo: kolikor je bilo ljudi, toliko jo bilo gorečih sveč in svečic,

ki so v sto in sto rokah veselo plamele. In per ti sprelepi, nenavadni svitljavi, v sredi mogočnega bobnjenja topov in med veselim perterkavanjem, z katerim so oznanovali zvonovi prihod velikiga mašnika, in prijazno vabili njega in celo ljudstvo k sebi v cerkev, smo pod milim jasnim nebom pozdravili in sprejeli milostiviga kneza in škofa, kateri so pred mostom ustavili, iz voza stopili, in se tako peš čez most po vasi v lepo razsvitljeno in okinčano cerkev podali spremljeni od duhovšine zgornje Doline, od veliko družih deželskih gospodov, in od veseliga ljudstva, ktero je počasi pred njimi in gosposki z svojimi gorečimi svečami mirno, tiho, spodobno in vse osrečeno šlo. Cerkev zapustivši so se podali po tem, ravno tako kakor v cerkev spremljeni v farovž, kjer so po kratki večerji vse gospose prijazno izpustili in se k počitku podali.

Drugi dan, kakor na dan birme je vrelo ljudstvo od vsih strani v Krajsko goro, Jesenicani, Dožani, Ratečani, Beloskalci in veliko iz Goratana jih je prišlo z svojimi otročiči, de so bili v zakramentu svete birme poterjeni v sveti veri in tako z orožjem previdni k serčenimu zmagovanju vsiga, kar Kristusu Jezusu, njegovi cerkvi in zveličanju sovražno nasprotje. Zvonovi, ki so ob jutrajni zarji veselo zaigrali, so jih prijazno pozdravljali in klicali k svetimu opravilu, in svete maše, ki so se ob šestih brati jele, so vse ljudstvo z pobožnim duham navdale, in za sveto birmo, ki se je po osmih začela, pripravile. Ob tem času, po tem, ko so duhovne posamezno pred se poklicali, in se z vsakim v potrebnih zadevah pogovorili, so se milostivi knez spremljeni od duhovšine med zvonjenjem in strelam skoz po obeh straneh klečeče ljudstvo v škofji obleki iz farovža v cerkev podali, so tam v pričjo silo veliko ljudi sveto mašo brali, po sveti maši pa zakrament svete birme 1271 otrokam podelili.

Po dokončanem svetim opravilu smo jih spemili spet v farovž nazaj, kjer so še nekaj farmannov zaslišali, in se z njimi po očetovsko pogovorili. Po tem je bilo kosilo, po kosilu pa so jo odrinili prot Radolci spremljeni od več duhovskih in deželskih gospodov. Mi pa, ki smo nazaj ostali, smo milostivimu knezo-škofu iz serca srečni dohod, kakor je bilo na loku lepih vrat pred mostom v zelenih čerkah razločno brati, vošili z željami, de bi vsi novobirmanci z nami odrašenimi vred kakor v sveti veri poterjeni tudi v resnici ko zveste in serčne zmagovavce vsiga, kar božji časti in zveličanju nasprotje, se skazovali v mislih, željah, v besedi in djanji, ker ja:

Ne tukaj, v višavah
Nad nam' smo doma,
V nebeških planjavah
Čez plavo neba;
Tam gori nikoli
Veselje sladko
Na lepimu polji,
Nehalo ne bó.

Juri Varl.

Solski dopis iz Gorenskiga.

Naše perjatlice „Novice“ so pernesle že od več krajev popise letšnjih solskih skušenj. Torej hočem se jest eno prav veselo skušnjo slovenske mladine popisati. Na svetiga Jerneja dan smo jo v Kamni Gorici obhajali.

Že pred osmo uro se je zbralo v šoli čedno kardelce kamnogoriške mladine. Bilo jih je 89 mož-

kiga in ženskiga spola. Ob osmih so šli v prav snažno farno cerkev k sveti maši. Po sveti maši so se Bogu za prejete dobrote in lepe nauke serčno zahvalili. Okoli devete ure se perpeljejo visokočastiljiv gospod tehant, Janez Krivic, se z enim drugim duhovnim gospodam. Častiljiv gospod fajmošter in stari domorodec Jernej Uršič, so ju perjazno sprejeli in v šolo spremili. Pa še komaj se spraševanje začne, kar so jeli poslušavci od vsih strani vkupej vreti. Kmalo jih je bila prav prostorna perjazna šola polna.

Med poslušavci so bili zunaj že imenovaniga gospod tehanta tudi visokočastiljiv gospod tehant, Jožef Dagarin iz Krajuja, potem blagorodni gospod Vincenc grof Turn iz Radolce z celo svojo družino, in pa še veliko družih duhovnih in deželskih gospodov. Med drugimi tudi iskreni domorodec in slovenski pesnik gospod Lovre Toman.

Nar pred je spraševal gospod kaplan Anton Jerina iz keršanskiga nauka. Vprašanja in odgovori so poslušavcam dopadli, ino so pričali, de otroci niso zastoj v šolo hlač tergat hodili. Tudi gospod tehant so večkrat kaj vmes poprašali, de so se prepričali, de otroci niso bili le na dane vprašanja perpravljani.

Po dokončanem keršanskim nauku je nastopil gospod učnik J. Praprotnik *). Zdaj se je bralo rajtalo iz glave in na tabli in so se pisale mnoge pisarije. Vse je tako urno in dobro od rok šlo, de je bilo pravo veselje poslušati. Govorilo se je vse čisto slovensko. V ti šoli nisi slisal ne havptverterjev abendrati, ne caitverterjev abvandlati, ampak čisti domači glasovi so bili na slovenske usesa. In to je prav. Kaj pomaga kmeškimu otroku, če ga tri ali štiri leta v šoli z neperpravno nemšino terpinčijo, in mu jo dostikrat v glavo in herbet zabijajo; ker jo pa večji del potem, ki je šolo zapustil več ne rabi, in torej kmalo vso ali pa na večji del pozabi. Po pravici se sme reči, de nar več kmeških otrok v nemških kmeških šolah prazno slamo mlatit hodijo.

Ali veste, kako se učijo otroci po tistih kmeških šolah, kjer neperpravni nemšini še niso poti čez prag pokazali? Hvala Bogu, de je na Krajskim že malo tacih čas zapravljivnih šol. V tacih šolah so v nar večkrat kaki trije otroci, ki že od vekomaj v šolo hodijo, in torej še precej dobro svoje reči znajo. Ti so pa tudi na skušnji zmiraj na versti. Drugi pa jih gledajo kakor božji volieki. Enkrat me je na neki šolski skušnji neprenehama smeh lomil, in to le zato, ker je učnik zmiraj nekiga Ferdinanda spraševal. Učnik reče: „Ferdinand! komm, wir werden Diktando schreiben.“ Pa še komaj je bila diktanda dokončana, se je že spet slisalo: „Ferdinand! komm rechnen.“ In tako je šlo „Ferdinand komm“ naprej in naprej. Jest pa sim si na tihim mislil, ali bi ne bilo veliko boljše, ko bi se otroci po krajnski učili, de bi ne bilo treba le Ferdinanda spraševati.

Kadar je bilo spraševanje dokončano, je bilo dvanajst nar pridniših otročičev šest fantičev ino šest deklic očitno pohvaljenih in z lepimi slovenskimi bukvicami obdarovanih. Te mladosti prav permerjene bukvice so častiljiv gospod fajmošter umislili.

*) To je tisti J. Praprotnik, ki je že marsiktero lepo povest za »Vedež« spisal. Slisimo, de je dober mladinojubni učnik. Šolska skušnja je bila živa pričja, de je to res.

Po tem, ko so po obdarovanji visokočastitljiv gospod tehant še mladino lepo opomnili, da naj se tudi v življenju tega derži, kar se je v šoli lepiga naučila, smo prav zadovoljni verlo kamnogoriško šolo zapustili.

Za ta dan pa je bilo še drugo veselje namenjeno. Namreč god častitljiviga kamnogoriškiga gospod fajmoštra. Torej smo bili perjazno h kosilu povabljeni. Kadar smo po šolski skušnji lepi farovžki vert pregledali, se nas vsede 23 gostov k dobri oskerbljeni mizi, ter smo bili prav dobre volje. Pilo se je na zdravlje častitljiviga gospod fajmoštra in družih imenitnih gostov. Pa tudi Slovincov nismo pozabili.

Ko se je proti večeru začela družba že nekoliko razhajati, zadoni naenkrat v veži lepa gospod Ursičeva pesem „Življenje“. Hvalo te pesme smo nedavno tudi v česki „Včeli“ brali. Tako smo dokončali veselo dvojno praznovanje, namreč šolsko skušnjo in pa 64. god častitljiviga gospod fajmoštra, dobro znaniga domorodca. Bog ga še dolgo živi!

L. Pintar.

Mnoge prerokvanje od zdajnih časov.

Razne besede, pisane in natisnjene, se raznašajo med ljudstvom, kaj je ta ali uni minih pred smertjo od prihodnjih časov govoril, ta ali una pobožna oseba ali modra glava prerokovala, to ali uno pismo z zlatimi čerkami pisano ali čudno od nebes poslano zapopadlo. Večidel teh besedi so le prazne zmišljevanja, ali gole slepotije, semtertje le, kakor med plevami, se zna najti kako zerno resnice. Marsiktere prerokvanja take že same na sebi nosijo znamenje lažnosti: ker imenujejo priče, katerih ni nihče poznal; ali perpovedujejo okolišine, v katerih se kaj taciga ni moglo zgoditi. Od Francozke in Turške vojske, od doberkup žita, od kakih bolezin, je vse kar vedo, in v tem, kar se je že do zdaj zgodilo, se najde večidel le laž: po takim tudi na to, kar ima po takih vedežih priti, ni veliko verjeti. Vse drugo je, kar so modri in pobožni možje poslednjih časov od današnjih dni previdili, in kar se opira na prerokvanje Jezusovo in na razodenje njegovih apostelnov. Teh besede ne popisujejo na tanko, kaj se bo to in to leto zgodilo: njih pogled le bolj splošno previdi, pa tudi bolj gotovo. Taki možje so govorili zadnje leta več in več, kako imajo kmalo za sveto vero in katoliško cerkev hudi časi priti, kako ima vsa deželjska oblast strašno omajana ali celo overžena biti. Klicali so s prerokam: „Zdaj kralji razumite, dajte se podučiti, kateri sodite zemljo!“ In zopet: „Poprimite se vsi praviga deržanja, da se Gospod ne razserdi, in se ne zgubite od pravične poti“. Njih besede so skorej popred se začele spolnovati, kakor so sami mislili. Ko bi tresil, so omajani ali overženi kraljevi in cesarski stoli; in ko s peklensko močjo bijejo valovi nevere in zatiranja vsiga božjiga na skalo cerkve! Pastirji cerkve pomnite svojo dolžnost — verne ovčice ne dajte se motiti!

Hicinger.

Cerkvene novice.

Glasovi za potrebe katoliške cerkve.

V današnjih dneih se vse glasi, in kliče po prostosti, po polajšanji svojiga stanu. Tudi katoliška

cerkev ima svoje potrebe, v katerih upa zdajnje čase pomoč. V mnogih rečeh namreč so bile do zdaj zlasti višim duhovnim pastirjem od deželjske oblasti roke zavezane, da jim ni bilo mogoče, kakor bi bili imeli in so želeli, skerbeti za dušni prid svojih izročenič čed; marsiktere cerkvene pravice je posvetna pravica prekrizovala, in v gospodarstvo cerkveno se je mešalo deržavno. Kakor se je mesca Sušca razglasilo, da je na vse strani veči prostost dovoljena, da imajo mnoge poprejsne vezi nehati; se je v vsih za srečin stan katoliške cerkve vnetih sercih misel obudila, da v tem času se tudi za njo spet zamore pridobiti, kar ji je bilo po nepravim vzeto. In začeli so se škofje našiga cesarstva zaporedama per vladarstvu oglašati, da naj se cerkvi zopet da, kar se ji spodobi. Med prvimi sta bila Olomavski veliki škof in Bernski škof na Marškim, ktera sta lepo in obširno pisanje zastran cerkvenih potreb do cesarskiga ministerstva na Dunaj poslala. Zglasil se je tudi škof iz Linca v zgorejnji Avstrii, duhovšina iz Graške in Ljubniške škofije na Štajerskim (kjer je škof 27. mal. Travna umerl), Lavan-tinski škof, Anton Martin Slomšek s svojo duhovšino, in Goriški veliki škof Franc Ksaver Lušin z Ljubljanskim, Teržaško-Koperskim, Paresko-Pulskim in Kerčanskim škofam vred. Povzdignila je svoj glas nadalje duhovšina na Dunaji: tudi škofje na Českim so svoje misli in vošila v obširnim spisu naznanje dali: s svojimi škofi zedinjena je tudi nižji duhovšina v Pragi, kateri se je še veliko družih gorecih katoličanov pridružilo, v posebnim zglasu na deržavni zbor za prostost cerkve serčno se potegnili. V začetku mesca Kimovca so se v Solnimgradu (Saleburgu) per velikim škofu in kardinalu Frideriku knezu Svarecenberskim zbrali škofje in poslanci podružnih škofij iz Celjovca, Sent-Andreja, Gradca, Ljubniga, Briksna in Tridenta, da bi se posvetovali, kaj bi bilo za katoliško cerkev v našim cesarstvu storiti. Zglas do Dunajskiga zbora in pastirski list do vernih sta že zdaj natisnjena na svitlo dana. — Sklepu Saleburškiga cerkveniga zbora se hočejo tudi veliki škofje iz Prage, Olomave in Gorice pridružiti.

Gorje lažnjivim prerokam!

Iz Sél per sv. Roku. Undan v 15. listu „Slov. cerkv. časopisa“ ste brali, kakó debele in kosmate laži se zasevajo med Slovence. kakó se hudobni ljudje, ki ne išejo drugiga kakor nemir in sovraštvo narediti, s prečudno prekanjenostjo perzadevajo, da bi ubogo ljudstvo popolnoma ob vse zaupanje perpravili. Že spet pa smo slišali, kaksno nesramno laž so v nekim kraji na Štajerskim skovali. Trosijo okrog, da je Slovenograški poslanec iz Dunaja pisal, da naj kmetje duhovnam nič več ne verjamejo, še manj se pa od njih dajo voditi; zakaj ako bi to storili, bi znala priti čez nje ravno taka strašna vojska, kakor na Laškim. De je to hudobna laž, vsak lahko spozná, ktere pomisli, da se imenovani poslanc nikdar takó zavreči ne more, da bi take zaničljive kvante iz Dunaja pisaril. Le ljudje brez vesti, brez dušniga miru in pokoja, sovražniki Boga in ljudi, si take laži zmišljujejo, ter ljudstvo slepijo, da bi svoje peklenske namene dosegli. Gorje njemu, ki tem lažnjivim prerokam verjame! Predin se bo prav zavedil, bo zabredil v brezno, iz kteriga bo zastonj otetbe iskal.